

[Krag.]

kere i Byerne, som har direkte Næringsforbindelse med Landbruget, byder en heldigt formet Haandsrækning til det samme Formaalets Fremme, som Tilfældet er for disse Borgere i Landkommunerne. Men man har, hvad jeg hilser med megen Tilfredshed, i Landstinget i sin Udformning af Lovforslaget ikke opgivet det Grundprincip, man maa bygge paa i denne Forbindelse, nemlig dette, at naar Samfundet griber ind, dikterende saaledes som Tilfældet kan blive efter denne Lovgivning, i det privatretlige Forhold mellem Kreditor og Debitor, saa har Samfundet ogsaa Pligt til at bære sin Del af den Risiko, der derigennem opstaar. Hvad der i denne Forbindelse for Kreditinstitutionerne, Kreditforeninger, Hypotekforeninger og Sparekasser er af største Betydning, er dette, at der sikres Midler til Opretholdelse af deres Likviditet, selv naar de maa undvære Terminsydelserne for de Terminer, der i Lovforslaget er Tale om, og gaa ind paa, at disse indbetales gennem en 10 Terminers Periode. Ogsaa denne Opgave til Sikring af Likviditeten forekommer mig gennem Forslaget om en Likviditetsfonds Oprettelse at være løst paa en heldig Maade.

Det danske Realkreditsystem er jo i enhver Henseende fortrinligt udbygget, bedre, end Tilfældet er i noget andet Land. Men det er ogsaa, som enhver fin Mekanisme er det, overordentlig følsomt, og skridter man til gennem Lovforanstaltninger at paalægge Realkreditinstitutionerne en Risiko, som de ikke mener frivilligt at kunne paatage sig, nærer jeg ikke Tvivl om, at en saadan Indgriben i disses Forhold — og det er en Indgriben, som afsætter sine Virkninger paa saa at sige alle Omraader indenfor disse Institutioners Administration — vil kunne faa saare skadelige Virkninger af mangesidig Art, først og fremmest for Obligationskurserne, stærkt paavirkede som disse vil kunne blive gennem Bestemmelser som dem, der fra Regeringspartierne Side er foreslaaet, og ogsaa i Henseende til Udrækningsmuligheder og i Henseende til ekstraordinære Afskrivninger paa Debitorernes Gæld. Jeg tvivler derfor slet ikke om, at hvis man skred til ad den Vej, som man fra Regeringspartierne Side har krævet, at gennemføre Foranstaltninger gennem et offentligt Diktat i Forholdet mellem Kreditorer og Debitorer, vilde det kunne faa finansielle Følger, ikke blot indenfor Landegrænserne, men ogsaa langt udenfor, i Henseende til Opfattelsen af den danske økonomiske Styrke og Villie, og dette kan betyde Nedbrydning af Tilliden og derigennem faa

en økonomisk Betydning for vort Samfund, som rækker langt ud over den Betydning, den Risiko, her er Tale om for Staten, overhovedet kan have.

Med andre Ord, vi mener det ikke muligt at opretholde Tvangsmomentet i denne Lovgivning, saaledes som det kan udøves gennem Amtsudvalgene i Henhold til § 3 med Hensyn til Bevilling af Henstand ogsaa dèr, hvor Kreditinstitutionerne ikke har villet give den. Vi mener ikke, dette Tvangsmoment kan opretholdes, uden at Samfundet inddrages i Risikoen. Hvis dette ikke sker, vil det efter vor Opfattelse være krænkende for Retsbevidstheden, dersom Tvangsbestemmelserne alligevel opretholdes. Men vi har, i Erkendelse af dette Lovforslags overordentlig store Betydning, i de Forhandlinger, som i Aftes førtes indenfor Folketingsudvalget, strakt os overordentlig langt i disse Forhold og tør jeg hævde, vist virkelig god Villie til at naa et Resultat. Thi man kan naturligvis sige, at dèr, hvor Henstand gives frivilligt af Panthaveren, maa han selv bære et Tab, hvis et saadant paa et senere Tidspunkt indtræder af denne Henstandsgiven, og derfor har vi ment at kunne strække os til, at Statens Risiko kun knyttes til saadan Henstandsgiven, som er bevilget af Amtsudvalgene mod de vedkommende Kreditinstitutioners Ønske. Vi har derfor sagt, at hvor Amtsudvalgene dikterer Henstand, skal Staten bære en Del af Risikoen for Tab, men hvor dette ikke er Tilfældet, hvor Henstand er givet ved frivillig Overenskomst mellem Panthaver og Debitor, er Staten udenfor Risiko i Forbindelse med den enkelte Henstandsgiven. Og vi har endogsaa, for at naa et Resultat, tilbudt at gøre Statens Andel i Tabet afhængig af Panthaverens økonomiske Forhold og den Indflydelse, som det eventuelle Tab har paa hans økonomiske Styrke.

Jeg mener, vi gennem disse Forslag, som vi har erklæret os rede til at stille, har vist en overordentlig Imødekommethed, sammenlignet med vor Hovedopfattelse i denne Sag, saaledes som den har fundet Udtryk tidligere i dette høje Ting. Jeg mener, vi derigennem har begrænset Statens Risiko ved denne Opgaves Løsning til et ubetinget Minimum, og til det Minimum, som ikke kan fratages, hvis Tvangsmomentet skal opretholdes og Retsbevidstheden i vort Folk ikke krænkkes gennem disse Foranstaltninger. Men desværre har Svaret fra Regeringspartierne været et absolut Nej. Og det er saa meget mærkeligere, som vi jo Gang paa Gang ogsaa fra disse Partiers Side har haft Forslag her i den høje Rigs-